

„Já“ – jeho dvojí ustavení

Když mluvíme o „já“, tj. tak, že to „já“ tematizujeme, chceme poukázat nikoli na sebe individuálně, nýbrž na cosi obecnějšího, co je společné všem podobným „já“, totiž na jakousi vnitřní (tím nemyslíme subjektivní) usebranost, soustřednost a soustředěnost. Už v tom je skryto nebezpečí, že pozapomeneme na vlastní povahu tohoto „já“ (v obecném smyslu) a že z něho – třeba neúmyslně a nevědomky – učiníme jakýsi „předmět“, tedy vyslovené „ne-já“. Nesmíme se proto nechat vést návykem, že tematizování všechno zpředměťujeme, ale musíme se vždy znovu učit, jak vlastně „bereme“ (tj. vnímáme, přijímáme, chápeme atd.) „toho druhého“ právě jako *jeho* „já“ (a tedy nikoli toho druhého jako „ne-já“). „Já“ je tedy událostně ustavováno, není něčím, co by stálo vně události, mimo ni: událost sama si musí své „já“ ustavovat, udržovat, obnovovat a oživovat i posilovat. Ovšem je tu jakýsi základní předpoklad: ta událost, to událostné (a tedy vnitřně sjednocované, integrované) dění musí nějak se svou jednotou a jedností začít. A tento svůj počátek, a to znamená také počátek své jednosti a jednoty, si nemůže samo (sama) dát. Také událost, která si ještě neustavila své „já“ (a vůbec svůj „subjekt“), je už jakýmsi primordiálním „já“, jakýmsi „před-já“. A toto „před-já“ musí mít svůj základ a zdroj v ryzí nepředmětnosti. To, že si událost své „já“ začne ustavovat a že na něm pak dále „pracuje“, je už odpověď na onu výzvu, jíž je resp. jíž se stává „ustavení“ a „přidělení“ onoho „před-já“ jakožto skutečného „počátku“ přechodu z ne-jsoucího ke jsoucímu, z ne-předmětného k již se zpředměťujícímu. Je to odpověď buď slabá a úzkostná, plná obav a strachování, anebo odpověď, která se spoléhá na to, že její „před-já“ nebude opuštěno resp. že mu nebude odebráno a tak chybět to, čím a jak bylo „ustaveno“ (nikoli akcí, aktivně), ale že tím nadále bude neseno „živeno“, zachováváno při životě – a dokonce i po jeho konci. (Asi by bylo zbytečné připomenout, že tu nejde a nemůže jít o žádné „udržování“ ani „uchovávání“ ve smyslu předmětného trvání, předmětné trvalosti – jde právě jakoby naopak o jakýsi „návrat do budoucnosti“.)

(Písek, 081203-2.)